

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
ЦЕНТР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за результатами анкетування
здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за освітньо-професійною програмою
«Туризм» спеціальності 242 "Туризм і рекреація"
(за I семестр 2023/2024 н.р.)

1. Загальна інформація про дослідження і респондентів

Метою анкетування було вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова. Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та одним із механізмів реалізації студентоцентрованого навчання. Опитування здобувачів вищої освіти є анонімним і проводилось он-лайн.

Анкетування проведено за I семестр 2023-2024 навчального року. Учасники анкетування – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Туризм». Опитування проводилось за анкетами: «Якість викладання», «Якість освітньої програми», «Якість освіти».

Аналіз відповідей респондентів здійснювався в цілому за освітньо-професійною програмою, в розрізі років навчання здобувачів вищої освіти.

2. Результати опитування за анкетою «Якість освітньої програми»

В опитуванні взяли участь 45 респондентів, що складає 85% від загальної кількості студентів, що навчаються на 1-4 курсах за освітньо-професійною програмою «Туризм». Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості змісту освітньо-професійної програми представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Оцінювання якості змісту ОПП «Туризм»
здобувачами вищої освіти (у відсотках)

№		Так (%)	Ні (%)
1	Чи реалізовується за Вашою ОП вільний вибір дисциплін?	88,3	11,7
2	Чи достатній обсяг практичної підготовки, закладений в ОП Вашої спеціальності?	85,2	14,8
3	Чи порушується, на Вашу думку, логіка викладання дисциплін ОП вашої спеціальності?	7,1	92,9
4	Чи зустрічається дублювання змісту навчального матеріалу дисциплін ОП вашої спеціальності?	8,8	91,2
5	Чи співпали Ваші очікування щодо ОП Вашої спеціальності з її реальним змістом?	99,2	0,8

Аналізуючи відповіді здобувачів освіти на питання анкети щодо відповідності змісту освітньо-професійної програми їхнім очікуванням, слід зазначити, що 99,2% респондентів дали позитивну відповідь, що є підтвердженням високої якості змістової складової освітньої програми. Досліджуючи відповіді студентів на запитання анкети, можна зазначити, що 85,2% респондентів вважають достатнім обсяг практичної підготовки. 92,9% опитаних здобувачів відзначили відсутність порушення логіки викладання дисциплін. 91,2% опитаних здобувачів вказали на відсутність дублювання змісту навчального матеріалу навчальних дисциплін за освітньою програмою, 8,8% студентів зазначили, що зустрічається дублювання змісту навчального матеріалу. На запитання «Чи реалізовується за Вашою ОП вільний вибір дисциплін?» позитивну відповідь дали 88,3% опитаних студентів, це пояснюється недостатньою обізнаністю

здобувачів молодших курсів.

Здобувачі вищої освіти в процесі опитування надали свої пропозиції щодо формування індивідуальних траєкторій навчання. Зокрема, здобувачі запропонували дисципліни, якими бажали б доповнити освітню програму («Організація круїзів», «Виживання туриста в екстремальних умовах»). Пропозицій щодо вилучення окремих дисциплін не було. Були також внесені пропозиції щодо збільшення кількості обсягу практичної підготовки, а також приділити більше уваги вивченню іноземних мов, особливо на 4 курсі, коли студенти планують скласти іспити на вступ до магістратури.

За результатами опитування сформовано такі пропозиції щодо поліпшення змістового складнику освітньо-професійної програми:

1. Розглянути можливість посилення практичної підготовки з дисциплін освітньої програми.
2. Розглянути можливість включення до переліку обов'язкових або вибіркових дисциплін, запропонованих здобувачами вищої освіти.
3. Збільшити кількість практичних занять на початку навчання.

3. Результати опитування за анкетною «Якість освіти»

В опитуванні взяли участь 45 респондентів, що складає 85,0% від загальної кількості студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Туризм», з них 10 здобувачів 1 курсу, 5 здобувачів 2 курсу, 18 здобувачів освіти третього року навчання, 12 здобувачів освіти четвертого року навчання. Запитання анкети «Якість освіти» розподіляються за такими блоками: участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освітньої програми, якість оцінювання результатів навчання, якість викладання, організація та загальна підтримка освітньої програми.

Відповіді здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня на питання блоку «Участь у забезпеченні якості освітньої програми» засвідчили, що студенти поінформовані про можливості і шляхи впливу на забезпечення якості освітньо-професійної програми. Так, з твердженням «Здобувачі освіти мають можливість бути залученими до забезпечення якості освіти» цілком погодились від 71,5% до 92% респондентів, частково погодились – біля 20% опитаних. Вважають, що мають можливість впливати на зміст (набір дисциплін) освітньої програми, за якою навчаються, 52,0% опитаних студентів, 40% частково з цим погоджуються, 8,0% вважають, що не мають такої можливості. З твердженням, що мають можливість оцінювати роботу викладачів, цілком згодні 69,5% опитаних здобувачів, частково згодні 30,5%. Ці результати свідчать про необхідність підвищення рівня залученості здобувачів вищої освіти до процесів забезпечення якості освіти та інформування їх щодо управлінських рішень, прийнятих за результатами опитувань.

Результати анкетування за блоком запитань «Якість оцінювання результатів навчання» засвідчили, що всі респонденти вважають засоби і методи оцінювання результатів навчання справедливими. 87% опитаних здобувачів зазначили, що отримують детальний відгук (зворотній зв'язок) про свою роботу, частково з цим згодні 13% студентів. 72% респондентів цілком згодні, що отримують цей відгук швидко, 28% згодні частково. 86,2% студентів відмітили, що цей відгук допоміг їм прояснити ті речі,

які вони не розуміли, 13,8% частково згодні з цією думкою. 100% респондентів вказали, що під час навчання загальне ставлення викладачів до них було об'єктивним і неупередженим.

З твердженням, що вивчені дисципліни є важливими для їх професійного зростання, погодились 85,4% студентів, 14,6% відмітили відповідь «важко відповісти».

4. Результати опитування за анкетною «Якість викладання»

Оцінювання блоку «Якість викладання» здійснюється з метою дослідження рівня якості викладання, видів інформаційних ресурсів, які супроводжують цей процес, а також дотримання принципів академічної доброчесності. В цілому анкетування за даним блоком показало, що респонденти вважають викладачів за своєю освітньою програмою висококваліфікованими та компетентними, добре організованими та підготовленими до занять.

За повнотою презентації дисципліни на початку курсу, системи та критеріїв оцінювання, загальних «правил гри» 80,3% респондентів оцінили викладачів освітньої програми на «відмінно», 18% - на «добре», 1,7 - «задовільно». За показником організаційної культури викладача (вчасний початок та завершення лекцій та практичних робіт, дотримання розкладу) 87% студентів надали викладачам відмінну оцінку; 13% - оцінку «добре». За об'єктивністю та прозорістю оцінювання знань студентів (викладачі дотримуються заявлених на початку курсу критеріїв оцінювання, впроваджують різні форми контролю, система накопичення балів є прозорою та доступною) 82,1% респондентів оцінили викладачів на «відмінно», 16,7% - на «добре», 1,2% - на «задовільно».

За критерієм чіткості, доступності, зрозумілості подачі матеріалу, умінням зацікавити 84,0% студентів оцінили роботу викладачів на «відмінно», 13,2% - на «добре», 2,8% - на «задовільно». За використання активних методів проведення занять (дискусії, рольові ігри, робота в малих групах, проекти та ін.) 76,5% респондентів поставили викладачам освітньої програми «відмінно», 18,5% - «добре», 5,0% - «задовільно». Критерій унаочнення матеріалу за допомогою різноманітних засобів (аудіо- та відеозаписи, картосхеми, таблиці та ін.) отримав відмінну оцінку 77,0% студентів, оцінку «добре» - 20,2%, «задовільно» - 2,8%. Уміння мотивувати до поглибленого самостійного вивчення предмету (самостійне, додаткове вивчення) 80,6% респондентів оцінили на «відмінно», 16,9% - на «добре», 2,9% - на «задовільно». За наявністю ефективного зворотнього зв'язку (аналіз виконаних студентами завдань, реакція на потреби студента, інформаційні запити групи) 87% студентів оцінили викладачів на «відмінно», 13% на «добре». Уміння створити комфортне середовище, в якому кожен студент може проявити себе, 80,6% респондентів оцінили на «відмінно», 18,3% - на «добре», 1,1% - на «задовільно». Коректність та тактовність викладачів 87% респондентів оцінили на «відмінно», 13%- на «добре».

100% респондентів відмітили, що викладачі ознайомили їх зі списком рекомендованої літератури до курсу. 88% студентів підтвердили, що викладачі вчасно перевіряли їх письмові роботи. 7% респондентів зізнались, що практикували списування під час проведення самостійних письмових робіт.

Результати анкетування свідчать про недостатньо високий рівень поінформованості здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти щодо

порядку оскарження результатів заліків, іспитів; порядку перескладання заліків, іспитів; процедур реагування університету на порушення академічної доброчесності; процедури врегулювання конфліктних ситуацій в університеті; слабку поінформованість студентів щодо роботи психологічної служби університету.

Серед сильних сторін університету здобувачі вищої освіти відмітили якість викладання та кваліфікацію викладачів, викладачі готові до комунікації зі студентами, прагнення викладачів допомагати студентам, методичне забезпечення, цікаві практики та практичні заняття, прозору систему оцінювання, доброзичливу атмосферу.

До слабких сторін університету здобувачі вищої освіти віднесли - на деякі дисципліни (іноземна мова) виділяти більше часу упродовж всього терміну навчання; теоретичну інформацію підтримувати більшою кількістю практичних занять з урахування сучасних запитів в галузі.

Рекомендації за результатами анкетування

1. Сприяти організації систематичних онлайн-опитувань студентів з проблем забезпечення якості освіти. Посилити роботу щодо інформування здобувачів освіти стосовно усіх аспектів викладання та навчання за ОП на основі результатів анкетування.
2. Розглянути можливість посилення практичної складової підготовки здобувачів.
3. Провести роботу серед викладачів ОП щодо більш інтенсивного використання інтерактивних методів при викладанні дисциплін.

Результати опитування за анкетною «Якість викладання» доведені до відома декана геолого-географічного факультету, а також до кожного викладача. В цілому результати анкетування свідчать про високий рівень якості викладання навчальних дисциплін. За результатами анкетування сформовано такі рекомендації:

1. на засіданнях кафедр звернути увагу викладачів на обов'язкове повідомлення на початку вивчення навчальної дисципліни системи та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, політики курсу щодо вимог викладача, їхнього обов'язкового дотримання упродовж вивчення навчальної дисципліни;
2. звернути увагу викладачів, що іноді має місце таке порушення академічної доброчесності з боку студентів, як списування;
3. провести на кафедрах методичні семінари з проблеми застосування в освітньому процесі активних методів проведення занять та інноваційних технологій навчання.

Результати опитування здобувачів вищої освіти щодо якості реалізації освітньо-професійної програми доведені до відома декана геолого-географічного факультету, гаранта освітньої програми «Туризм» для обговорення на засіданнях Вченої ради факультету, кафедр, робочої групи з метою подальшого удосконалення та підвищення якості реалізації освітньої програми.